

РЕШЕНИЕ

№ 4577

гр. София, 05.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 10.06.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Миглена Николова

ЧЛЕНОВЕ: Наталия Ангелова

Младен Семов

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **3721** по описа за **2022** година докладвано от съдия Наталия Ангелова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН), чрез юрк. М., срещу Решение №631/07.02.2022г. на АССГ, 9-ти състав, постановено по адм.д.7355/2021 г. на АССГ, в частта, в която срещу ГДИН е постановен осъдителен диспозитив.

В касационната жалба се твърди, че неправилно на стр. 3 от съденото решение е написано, че се претендират вреди от бездействие да се изготви план на присъдата, в исковата молба и по време на процеса не се твърди това и не е направено искане ответникът да бъде осъден за неизготвен план за присъдата. Счита посоченото за съществено нарушение на административно-производствените правила, счита противоречие и неяснота в диспозитива на решението, не била разпределена тежестта на доказване, съдът не бил разпределил и указал на страните тежестта на доказване, нарушил и задължението по чл.171, ал.4 АПК, а в нарушение на чл.145, ал.1 и ал.2 ГПК съдът не изяснил фактите, в това число има или няма изготвен план за присъдата. Претендира и нарушение съдът да даде указания на страните по чл.146, ал.2 ГПК. Претендира, че съдът се е произнесъл по непредявен иск, не е налице бездействие на ответника да изготви план на присъдата на ищеца. Претендира, че решението е и в нарушение на материалния закон, тъй като неправилно е прието, че е

нарушен чл.3 ЗИНЗС във връзка с чл.284 от същия закон. Приетите от съда нарушения „, с допуснати от ответника, не попадали в хипотезата на чл.3 ЗИНЗС , като исковата претенция следвало да се разгледа по реда на чл.1 ЗОДОВ. Позовава се на разпоредбите за промяна на режима на изтърпяване на наказанието - чл.66, ал.1 ЗИНЗС, като претендира, че се касае за правомощие на началника на затвора, а не за негово задължение, касае се за неиздаване на административен акт - заповед за промяна на режима, което счита, че не попада в приложното поле на чл.3 ЗИНЗС, позовава се на съдебна практика относно преценката на началника за замяна на режима - Определение № 2954/28.02.2019г. Първо отделение на ВАС по адм.д. 1160/2019г., а поради липсата на задължение за действие нямало и бездействие. По третото нарушение за което осъден ответникът - "лишаване от право на допълнителен гарнизонен отпуск", ответникът претендира, първо, че такъв отпуск не е предвиден в закона, и второ, че чл.98, ал.1, т.6 ЗИНЗС представлява мярка за поощрение на лишения от свобода, а не негово право. Прави сравнение между тези две нарушения, и тези по чл.3,а л.2 ЗИНЗС, с довод в обобщение, че за всички посочени в чл.3, ал.2 ЗИНЗС хипотези на условия на изтърпяване на наказанието, съществува задължение за ответника да осигури предвидените в закона такива, които не нарушават забраната по същата разпоредба.

Ответникът допълнително се позовава на регламентацията за изготвяне на план на присъдата и периодите, в които е допустимо да се променя - "препланира", за заявлението на ищеца от 17.06.2021г., с което отказвал да се работи с в него по плана.

Пред съда касационната жалба се поддържа чрез юрк. М., в ход по същество и в подробна писмена защита претендира основателността ѝ. Също претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът - Н. Д. С., чрез адв. Ю., оспори изцяло касационната жалба - в писмен отговор и в съдебно заседание, а в ход по същество иска то съда да остави в сила оспореното съдебно решение. Претендира присъждането на разноски по списък.

Прокурорът - Ю. при Софийска градска прокуратура, представи заключение за неоснователност на касационната жалба.

Пред касационната инстанция са приети писмени доказателства по твърденията на касатора за неправилно приложение на материалния закон - план на присъдата на ищеца от дата 24.07.2020г. и препланиране на присъдата от 02.08.2021г.; Експресно психологическо заключение от дата 08.07.2020г.; тест за самооценка; първоначален доклад от 24.07.2020г. от ИСДВР; текущ доклад от 02.08.2021г. от ИСДВР; две заповеди от 06.01.2021г. и от 14.05.2021г. за награждаването на ищеца ведно с докладни записки - предложения за награждаването му. Представени са и писмени доказателства за организирани в затвора социални дейности, лист 43- 71 от делото , в това число и списъци с участници в тези дейности.

Административен съд София – град, XIII касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е допустима. Подадена е в срока по чл.211 АПК от надлежна страна, за която съдебният акт е неблагоприятен.

Производството пред АССГ е образувано по искова молба от дата 26.07.2021г., подадена от Н. Д. С., с която е предявен срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", иск за нанесени неимуществени щети чрез психически тормоз и в нарушение на чл.1, и чл. 3 от ЕКПЧ, правното основание е чл.1, ал.1 ЗОДОВ и чл.13 ЕКЗПЧ, с цена на иска 10 000 лв. , период на увреждането - 18.06.2020г. до 20.06.2021г. законна лихва и разходи по делото.

Видно от исковата молба, на стр. 1 от нея, изрично е посочено, че противоправното деяние на ГДИН се обективира в нарушение на правата на ищеца, гарантирани от чл. 1 и 3 ЕКЗПЧ, като служител на ответника ИСДВР "не работи с мен относно превъзпитание, ресоциализация и интеграция в обществото". В обстоятелствената част посочва, че повече 1/2 от цялото му наказание ИСДВР Ч. и администрацията на СЦЗ - С. отказвали да свалят режима от строг на общ с мотив, че още е рано, а също и, че не е изпълнил "прогресивната система". Претендира, че тази система се прилагала само в този затвор, с цел да се гаврят и унижават лишените от свобода. Тази система и бездействие подлагали ищеца и близките му на психологически тормоз и унижение, като това се вършело умишлено и злонамерено от ИСДВР и администрацията Същите не заменяли режима му от строг на общ и го лишавали от право да ползва отпуск (гарнизон) , при законови основания за това. Нарушавали и правото на ищеца на "УПО", тъй като давали становище, че има още какво да работят с него, но дефакто, те не правели нищо. Ищецът изтъква, че не е наказван, имал две предложения за награди от прекият му началник, но нищо не се променяло с планът му на присъдата. С тези си бездействия от страна на ръководството ищецът се чувствал психически отпаднал, в депресия , изпитвал надеждност и отчаян и защото осъзнавал, че срещу него се действа незаконосъобразно.

С исковата молба са направени искания да се призове ИСДВР Ч., който знаел нещо повече за "тази система", да обясни защо се ползва, двама свидетели и да се назначи психиатър и психолог за неимуществените щети.

Основанията на исковата претенция не са изменени.

В определение от 04.10.2021г. и в оспореното решение съдът е посочил правна квалификация на иска по чл.284 и следващите от ЗИНЗС. По делото са приети писмени доказателства и изслушани свидетелски показания на ИСДВР Ч., и Д. - лишен от свобода, който е бил в една група с ищеца, като са установявали обстоятелства за работата на ИСДВР с лишените от свобода.

В съдебното решение е прието на първо място, че исковата претенция по делото е за следното: "за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 18.06.2020 година до 20.06.2021 година вследствие неизготвяне на план на присъдата му- незаконосъобразни бездействия, липсата на замяна на режима му в по- лек и лишаването му от право на допълнителен гарнизонен отпуск , ведно със законната лихва за периода от 18.06.2020 година до 20.06.2021 година."

Фактическите установявания на съда са на първа и втора страница на решението са за осъждането на ищеца 3 години лишаване от свобода при първоначално постановен строг режим и постъпването му в пенитенциарно заведение на 29.06.2020г. ,

впоследствие на 04.08.2020 година в Затвора С., разпределен във Втора група, където е пребивавал до освобождаването му. Установени са данни за трудовата му заетост - Заповед № 99,100/31.03.2021 г. като портиер-чистач промишлена зона и се е справял с възложените му задачи. Изложени са данни за социалното му поведение в затворническата общност не били констатирани зависимости към алкохол и наркотични вещества, проявявал уважение и зачитал авторитета на служителите, спазвал е ЗИНЗС и установения ред, и няма констатирани дисциплинарни нарушения, награждаван бил, не е наказван.

При първоначално изготвената оценка на риска от рецидив са отчетени средни стойности - 64 точки, като на 17.06.2021 година при проведен разговор с ИСДВР- Ч. относно плана на присъдата, същият писмено е заявил, че не желае да се работи повече с него и като причина е изтъкнал, че администрацията на Затвора си работи по вътрешни правила и няма смисъл да се бори за режим и условно предсрочно освобождаване.

От приложения Доклад от ИСДВР- Ч. на лист 38 от делото прогноза за личността е видно, че провежданата корекционна работа с осъдения до момента не установява промяна по отношение на риска от вреди за обществото, който остава в средните стойности, като се дефинира с оглед характера и тежестта на извършеното деяние, не е работил на външни обекти и не получавал награда – домашен отпуск, не е преминал все още етапите на „прогресивната система“, не е преместен в затворническо заведение от открит тип и въпреки , че в делото на С. се съдържат данни за работа, то стойностите към риска са 64 точки. От показанията на свидетеля Ч.- ИСДВР към Затвора- [населено място] е установявано какво е било поведението на лишения от свобода по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. От показанията на свидетелят Ж. Д.- също лишен от свобода се установявало, че ищецът е бил подтиснат от това, че не се полагат грижи и не се работи с него, бил е възмутен и огорчен.

Решаващите изводи на съда да уважи частично исковата претенция са основани на извода, че няма доказателства за съставен план за присъдата, и от приложените по делото доказателства било установено, че с ищеца не е осъществявана индивидуална корекционно-възпитателна работа, обратен извод не следвал от данните за трудовата му заетост и награждаването му. В отговора на исковата молба е посочено, че именно назначаването на ищеца на работа и предлагането му за награда три пъти, две от предложенията били уважени от началника на затвора, означавало, че за да се реализират тези факти, ИСДВР провежда разговори и проследява поведението на лицата от групата, като въз основа на тях изготвял съответните предложения до началника на затвора. ИСДВР Ч. е разпитан по делото, като на същият от страна на адвоката на ищеца са задавани въпроси за какви конкретни действия са предприемани спрямо С. за изпълнение на плана на присъдата и преодоляване на рисковите му зони, както и за значението на заявеното от ищеца, че не желае повече с него да се работи по каквито и да е въпроси - според Ч. това съставлявало абсолютна предпоставка да няма никакво намаляване на точки за в бъдеще на оценката на риска от рецидив. Също на въпрос на адвоката, ИСДВР Ч. е отговорил, че за всички срещи с ищеца не се съставят докладни записки, "съгласно ЗИНЗС" се изготвял един път в годината текущ доклад.

На стр. 8 от решението съдът е приел, че по делото не са представени никакви доказателства за това има ли план на присъдата какво е заложено в него, кога и по

какъв начин са провеждани беседи или изобщо никакви срещи с лишения от свобода С., тези срещи с какво съдържание са били/ какво е правено на тези срещи". Също съдът е формирал изводи, че по делото няма никакви доказателства какъв е планът на присъдата, какво е изпълнено от него, какво е поведението на ищеца за периода, няма доказателства на кои дати какви срещи са провеждани с ищеца в периода от 29.06.2020 година до 20.06.2021 година/ както в Затвора – [населено място], така и в Затвора в [населено място], няма доказателства за това да има план на присъдата, да има препланиране, доказателства за водените срещи и беседи по възпитателната работа, за извършена оценка на риска и за извършване на базиращото се основно на нея препланиране на присъдата, не са представени и няма и доказателства за това на кои дати какво е извършено от ИСДВР/ в случая Ч.."

На стр. 13 от делото, стр.2 от отговора на исковата молба е посочено, че затворническото досие на ищеца е в СГС по негово искане за предсрочно освобождаване. В касационната жалба се оспорва, че именно в досието се съдържа този план, като за представянето му съдът не е дал указания, не е разпределил и тежестта на доказване.

По доводът на ответника, че съдът не е разпределил тежестта на доказване, касационната инстанция констатира, че в определение от 04.10.2021г. по делото съдът е намерил за необходимо да укаже на страните, че следва да изяснят обстоятелствата, от значение за делото във връзка с доказателствената тежест по чл.127 ГПК.

Действително, изрично съдът не е дал указания за представянето на плана за изпълнение на присъдата на ищеца, нито данни за препланирането му. Но без този план съдът не може да формира извод нито какво точно включва за да провери оплакването на ищеца, че ИСДВР не работи с него относно "превъзпитание, ресоциализация и интеграция в обществото". В отговора на исковата молба ответникът е взел отношение по изготвянето на плана и препланирането му, но не е посочил конкретни данни от него – цели, задачи и изпълнението им. Обстоятелството, че досието на ищеца е представено пред СГС по искане на ищеца за условно предсрочно освобождаване, видно от писмото на лист 36 от делото, от дата 13.08.2021г. и както е посочено в отговора на исковата молба, не отменя задължението на ответника да подкрепи твърденията си с доказателства, че планът за изпълнение на присъдата на ищеца се изпълнява като докаже на първо място какво е заложено в плана и съответно изпълнено. Без да бъдат представени доказателства, правилно е прието, че такъв план не е доказано да съществува, съответно не се изпълнява.

Настоящият състав на съда констатира, че ответникът за пръв път е представил пред касационната инстанция относими доказателства, от преценката на които зависи изясняването на всички факти и обстоятелства и формирането на мотивиран извод по оплакванията на ищеца, че ИСДВР не работи с него относно "превъзпитание, ресоциализация и интеграция в обществото", както и изводът на съда при първото разглеждане на иска, че е налице е бездействие по отношение на индивидуалното планиране и препланиране и не са идентифицирани нито приоритетите, нито целите и задачите за поправяне и превъзпитание на ищеца и за неговата ресоциализация“, след като в мотивите на решението подробно са изведени изискванията на закона за това.

За изясняването на посочените факти и обстоятелства не са достатъчни само писмени доказателства. Не следва касационната инстанция за пръв път да установява нови

относими към правния спор факти. Следва да се даде възможност на ищеца да изрази становище, евентуално оспори и ангажира други доказателства по представените от касатора. Видно е също, че при първото разглеждане на делото за доказването на изпълнението на целите и задачите от плана са ангажирани свидетелски показания.

На основание чл.222, ал.2, т.2 АПК, след отмяната на оспореното решение, делото следва да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд. Тъй като не се решава правният спор по същество, касационната инстанция не се произнася по исканията за разноски.

На основание изложеното, Административен съд С. –град, Х. –ти касационен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №631/07.02.2022г. на АССГ, 9-ти състав, постановено по адм.д.7355/2021 г. на АССГ, в частта, в която ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ “ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ - [населено място] е осъдена да заплати на Н. Д. С. сумата от 3000 лева за „обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода от 29.06.2020 година до 20.06.2021 година вследствие неизготвяне на план на присъдата му- незаконосъобразни бездействия, липсата на замяна на режима му в по-лек и лишаването му от право на допълнителен гарнизонен отпуск. ", КАКТО И В ЧАСТТА, в която ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ “ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ - [населено място] е осъдена за разноски.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на съда.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: